

Таким чином, варто підсумувати, що в Україні розпочато запровадження позитивної практики досвіду запровадження системи електронних послуг Естонії з метою налагодження електронної взаємодії баз даних між органами державної влади, що дасть змогу підвищити рівень прозорості у сфері надання адміністративних послуг. Така практика також надає можливість уникати особистих контактів між суб'єктом звернення та суб'єктом надання адміністративних послуг, тим самим запобігаючи корупційним проявам у системі публічного адміністрування.

Список використаних джерел

1. Електронне урядування: основи та стратегії реалізації: навчальний посібник у 15 частинах. Ч. 2. Київ, 2017. 74 с.
2. Запровадження електронної взаємодії як необхідна умова розвитку електронного урядування: зарубіжний і вітчизняний досвід. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ/498a1b0297a1c4501bc162676828b9.pdf>.
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>.
4. Підписано Меморандум щодо впровадження програмного комплексу автоматизації центрів надання адміністративних послуг «Вулик». Урядовий портал. 2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/pidpisano-memorandum-shchodo-vprovadzhennya-programnogo-kompleksu-avtomatizaciyi-centriv-nadannya-administrativnih-poslug-vulik>.

Федоренко Оксана Анатоліївна,

молодший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції
Національної академії внутрішніх справ

ЯВИЩЕ КОРУПЦІЇ ЯК ОСНОВНА ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Явище корупції не є новизною і переслідує людство, ще на початку встановлення найперших, правил і форм його існування. Проникаючи у всі сфери апарату держави, корупція негативно впливає на динаміку розвитку держави, що перебуває на етапі становлення, та тягне за собою низку негативних наслідків, що здатні поставити під загрозу існування громадянського суспільства та економічної системи, функціонуванню державного апарату, обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина руйнує моральні і суспільні цінності; дискредитує державу на міжнародному рівні, що виражається зниженні на міжнародній арені економічних та політичних позицій, погіршені її іміджу у труднощах та перешкодах при вступі країни до авторитетних та престижних організацій або виключення з них. Отже, корупція робить країну такою, яка не відповідає цінностям Європейського

Союзу. Саме тому одним із головних завдань у побудові цивілізованого суспільства є викорінення та зниження її рівня [1].

Соціологічні дослідження в Україні вказують на глобальність і серйозність цієї проблеми. На міжнародному рівні наша держава має репутацію надзвичайно корумпованої країни. Так, за даними у дослідженні Україна посіла 130-те місце серед 180-ти країн у світовому Індексі сприйняття корупції (CPI) за 2017 рік. Про це йдеться у щорічному рейтингу, оприлюдненому міжнародною організацією Transparency International. Водночас, повільне зростання індексу України у Transparency International пояснюють браком політичної волі керівництва країни до боротьби з корупцією і низьким рівнем довіри до українських судів та прокуратури [2]. Ще один вимір корупції, що пропонує TI, – Глобальний Барометр Корупції (Global Corruption Barometer, GCB), який операціоналізує досвід та погляди понад 100 000 людей у 100 країнах та територіях. Загалом, GCB є найбільшим опитуванням громадської думки на тему корупції. Його результати показують сприйняття корупції пересічними людьми, міру частоти хабарів і висвітлюють суспільні переконання щодо ефективності боротьби з корупцією. Згідно з результатами GCB 2011 року, лише 8% українців вірять, що за попередні три роки корупція знизилась, 63% поділяють думку, що вона залишилась незмінною, тоді як 30% переконані, що вона зросла.

За даними моніторингового дослідження Київського міжнародного інституту соціології (KMIC) «Стан корупції в Україні», проведеного у липні-серпні 2018 року, більше 41% респондентів визнали, що їхні сім'ї мали досвід корупції впродовж останніх 12 місяців. Особисто з випадками корупції впродовж останніх 12 місяців стикалися 30,6% населення, і ще 10,9% відповіли, що вони особисто не стикалися, але члени їхньої сім'ї – так. Решта 53,1% вважають, що не стикалися з корупцією, – йдеться в дослідженні. Дослідники звертають увагу і на те, що 36,8% респондентів у 2018 році стикалися з вимогою хабаря, звертаючись до державних установ. При цьому 14,6% пропонували хабар самі, а 17% опитаних українців – використовували зв'язки для вирішення певних питань. Уперше за весь час відсоток неготових до відстоювання своїх прав (37,1%) перевищив відповідну частку тих, хто декларує свою готовність до якихось дій», – наголосили в інституті. [3].

Економічний ефект від боротьби з корупцією в Україні становить близько 6 мільярдів доларів на рік. Така цифри оприлюдненні в дослідженні Інституту економічних досліджень та політичних консультацій «Україна проти корупції: економічний фронт».

Корупція також викривлює розподіл ресурсів у промисловості. Андрей Шлефер та Роберт Вішні (Andrei Shliefer and Robert Vishny) з Масачусетського технологічного інституту (MIT) стверджують, що країни з високим рівнем корупції інвестують відносно більше ресурсів у будівництво і менше – в освіту та соціальні програми. Корумпований урядовець радше надасть перевагу великому інвестиційному проекту із

дуже непевними розрахунками, де складно моніторити витрати (приміром, будівництво автотраси, футбольного стадіону чи аеропорту), ніж освітнім програмам, які є відкритішими та контрольованішими. Цей погляд підтверджується емпіричними спостереженнями. Transparency International опитала 3016 старших бізнесових посадовців у 30 країнах світу щодо ознак участі їхніх зарубіжних компаній-партнерів у хабарництві (Індекс хабарництва, Bribe payers index (BPI)) [4]. В Transparency International також зазначили, що задля глобальної боротьби з корупцією уряди країн в усьому світі мають робити більше для розвитку громадянського суспільства, підтримки вільної преси, захисту активістів і журналістів, а також забезпечення прозорості та підзвітності у державних і приватних установах. Поліпшити результат України, на думку експертів, може запуск Антикорупційного суду і продовження судової реформи, а також перезапуск Національного агентства із запобігання корупції та позбавлення правоохоронців права втручатися в економічну діяльність.

Якщо ж ознайомитись із положеннями Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС і його державами-членами, з іншої сторони, політичну частину якої було підписано Урядом України 21 березня 2014 р., можна без сумнівів зробити висновок, що інститути влади та управління ЄС приділяють дуже значну увагу питанням боротьби з корупцією. Зокрема, визначено, що сторони зобов'язуються співпрацювати у боротьбі з корупцією в державному секторі та ефективно виконувати Конвенцію ООН проти корупції 2003 року. Здійснювати обмін ефективними практичними навичками та за потреби залучати фахівців по боротьбі з корупційними правопорушеннями. Разом з тим Угодою визначено співпрацю щодо обміну інформацією та досвідом, а також удосконалення методів, спрямованих на припинення та запобігання корупції. Слід зазначити, що міжнародною спільнотою впроваджено багатосторонні документи щодо боротьби з корупцією.

Успішне проведення євроінтеграційних процесів неможливо без подолання корупції, боротьба з якою повинна стати державним імперативом в Україні. Ідеологічна корупція спотворює державне управління і є загрозою національним інтересам. Для її викоренення необхідно підвищити як кримінальну, так і моральну відповідальність політиків, оскільки за наявного стану речей суспільство ніколи не позбавиться вульгарного політиканства, цинічної влади бюрократії, політизованого прагматизму. Потрібно активізувати зусилля щодо створення аналітичної бази боротьби з корупцією, задля чого необхідно проводити широкомасштабні дослідження і опитування, спрямовані на виявлення масштабів і моделей корупції в окремих інституціях, галузях і сферах національного господарства, а також збір, аналіз і оприлюднення статистичних даних про діяльність органів із боротьби з корупцією. Здійснення бажаних антикорупційних звершень повинно відбуватися за активної взаємодії державної влади і громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. Христич І. О. Корупція в Україні і шляхи подолання. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/3732/1/Xristich_61_64.pdf.
- 2.. Українське представництво міжнародної антикорупційної організації Transparency International. Індекс сприйняття корупції. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/news/konkurs-z-obrannya-pravlinnya-ti-ukrayina/>.
- 3.Київський міжнародний інститут соціології Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kiis.com.ua/materials/pr/20161602_corruption/Corruption%20in%20Ukraine%202015%20UKR.pdf.
4. Олександр Шепотило. Ціна корупції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/articles/tsina-koruptsiyi>.

Хоменко Володимир Петрович,

здобувач Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЗЛОВЖИВАННЯ У ФІСКАЛЬНІЙ СФЕРІ В МЕХАНІЗМІ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

В умовах реформування економіки України найбільш загрозливою у криміногенному аспекті є ситуація, що склалася у фінансовій сфері, де останнім часом зросла кількість корупційних діянь, які призводять до ненадходження до бюджету країни значних коштів і їх привласнення злочинними об'єднаннями.

Так, аналіз статистичних даних показує, що за період з 2013 по 2017 роки зареєстровано 13634 кримінальних проваджень за фактом вчинення корупційних злочинів, за цей же період досудове розслідування закінчено у 9340 провадженнях, що складає 68,5 %. У ході розслідування кримінальних проваджень оголошено підозру 9861 особам, з них засуджено лише 4526, що складає 45,8 %. Відносно 853 осіб провадження закрито [1]. При цьому потрібно враховувати високу латентність корупційних правопорушень, що обумовлено відсутністю «прямих» потерпілих, адже шкода від таких злочинів завдається безпосередньо інтересам держави.

Наразі відсутній чіткий механізм взаємодії правоохоронних органів між собою, контролюючими органами і установами економічної системи, що могло б забезпечувати ефективне виявлення зловживань у фінансовій сфері, які мають корупційне підґрунтя. Відповідно, актуальною постає проблема запобігання цим суспільно небезпечним явищам.

Науковці-кримінологи розглядають як основне завдання правоохоронної діяльності досягнення значних успіхів в сфері запобігання злочинам. На цьому базується позиція правоохоронних